

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Ndc/13/2022
Identifikačné číslo spisu:	4622201441
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:4622201441.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní navrhovateľky (manželky) B. C. C., bývajúcej v F.O., E.. W. XXXX/XX, proti odporcovi (manželovi) G. C. C.O., bývajúcemu v D.Á., A. C. XXX/XX, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému C. C.O., nar. X. C. XXXX, vedenom na Okresnom súde Partizánske pod sp. zn. 1P/31/2022, o návrhu navrhovateľky (manželky) na prikázanie vecí inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie vecí vedenej na Okresnom súde Partizánske pod sp. zn. 1P/31/2022 Okresnému súdu Topoľčany nevyhovuje.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Partizánske (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) predložil na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky návrh na prikázanie vecí inému súdu podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) z dôvodu vhodnosti, ktorý podala navrhovateľka (manželka). Svoj návrh odôvodnila zo zdravotných a osobných dôvodov. Poukázala na to, že sa výlučne stará o maloleté dieťa (10 týždňov), ktoré má svoj pravidelný režim, nevlastní motorové vozidlo a presuny na pojednávania na Okresný súd Partizánske by musela spolu so synom absolvovať verejnou dopravou. V neposlednom rade je po prekonanej sekcii a teda jej zdravotný stav nie je ešte vyhovujúci na cestovanie.

2. Odporca (manžel) vo vyjadrení k podanému návrhu nesúhlasil s návrhom na prikázanie vecí inému súdu, dôvody považoval za irelevantné a účelové. Pripomenul, že zdravotný stav, vek a vzdialenosť bydliska od sídla miestne príslušného súdu sú skôr bežnými okolnosťami sťažujúcimi účastníkom konania prístup k súdu. Nevykazujú charakter takej výnimočnosti, aby bolo možné návrhu bez ďalšieho vyhovieť. Uviedol, že navrhovateľka svoje tvrdenia o nepriaznivom zdravotnom stave nepreukázala; nepredložila žiadny lekársky nález o tom, že by jej zdravotný stav neumožňoval cestovanie, zúčastňovanie sa pojednávania na súde mimo miesta jej bydliska. Podľa jeho vedomostí zdravotný stav navrhovateľky jej umožňuje bezproblémové návštevy (i viac denných) rodinných príbuzných a kamarátov i mimo F., zúčastňovať sa posedení pri „káve“ v rôznych zariadeniach. Pritom ako uviedla samotná navrhovateľka vo svojom návrhu na rozvod manželstva, o maloletého syna jej veľmi pomáha jej

matka. Čiže navrhovateľka je schopná zabezpečiť náhradnú celodennú starostlivosť o maloletého.

3. Konania o rozvod manželstva a vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sú upravené Civilným mimosporovým poriadkom (ďalej len „CMP“). Podľa § 2 ods. 1 CMP platí, že na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP vo vzťahu k možnosti prikázania veci z dôvodu vhodnosti, okrem práva vyjadriť sa k návrhu na prikázanie veci tých účastníkov, ktorých účasť v konaní vyšla najavo v čase podania návrhu (§ 4 CMP), neustanovuje inak, treba na danú vec aplikovať ustanovenie CSP o prikázaní veci inému súdu.

4. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán (účastníkov) možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu (Okresnému súdu Partizánske) a súdu, ktorému sa má vec prikázať (Okresnému súdu Topoľčany). V tomto prípade je najbližšie spoločne nadriadeným súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“).

5. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného sporového (mimosporového) konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať však aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter a iba samotný problém spočívajúci v prekonávaní väčších vzdialeností, či vynaloženia väčších výdavkov za účelom dostavenia sa na spor možno považovať za bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom prikázania veci inému súdu. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať aj dôvod delegácie vždy výnimočný charakter.

6. S poukazom na uvedené prichádza aplikácia ustanovenia § 39 ods. 2 CSP do úvahy len vtedy, ak sú pre to dané dôležité dôvody. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov subjektov na oboch procesných stranách, pričom na pomery subjektu, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ostatné subjekty konania. Podstatný význam má i stanovisko ostatných subjektov konania.

7. Špecifiká daného prípadu podľa názoru najvyššieho súdu navrhovanú delegáciu veci neodôvodňujú. Okrem toho, že návrh na delegáciu nepodal ten z účastníkov, na ktorého ochranu zákon ustanovil pravidlo miestnej príslušnosti súdu (§ 92 veta druhá CMP), navrhovateľka sa z miesta posledného spoločného bydliska s odporcom (D.) presťahovala k svojej matke do F., kde sa stará o maloletého syna, z obsahu podaného návrhu na rozvod manželstva vyplýva, že navrhovateľka býva spolu so svojou matkou v spoločnej domácnosti. Z uvedeného dôvodu neprichádza do úvahy argument, že s maloletým C. by nemal kto zostať v čase jej účasti na pojednávaní mimo bydliska, resp. že by bolo problematické presúvať sa na súdne pojednávanie verejnou dopravou do Partizánskeho spolu s maloletým synom. Je preto vylúčené, aby jej účasť v konaní pred Okresným súdom Partizánske bola (a priori) pre ňu neistá.

7.1. Navrhovateľka neuviedla také závažné okolnosti, ktoré by zakladali výnimočný charakter okolností, pre ktoré sa zmena príslušnosti súdu navrhuje. Na zohľadnenie špecifických potrieb strán sporu vyplývajúcich z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia (čl. 6 ods. 2 CSP) by musel obsah spisu dávať podklad pre taký záver o zdravotných problémoch navrhovateľky (manželky), ktoré by napr. potvrdzovali priamo lekárske správy o jej vážnych zdravotných komplikáciách, ktoré jej objektívne neumožňujú dostaviť sa na súd do Partizánskeho verejnou dopravou. Neostáva preto iné ako konštatovať, že navrhovateľka neunesla dôkazné bremeno týkajúce sa ňou tvrdených osobitostí súvisiacich s jej nepriaznivým zdravotným statusom a teda, že manželkou tvrdené špecifiká neboli preukázané. Problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností či vynaložením vyšších výdavkov

za účelom dostavenia sa na súd sú vo všeobecnosti skôr bežné a nemôžu byť bez ďalšieho dôvodom na prikázanie veci inému súdu (sp. zn. 3Ndc/1/2011). Napokon najvyšší súd zohľadnil ďalšiu okolnosť svedčiacu v neprospech návrhu navrhovateľky, ktorou je kategorický nesúhlas odporcu (otca) s navrhovanou delegáciou.

8. Po komplexnom vyhodnotení uvedených skutočností, pomeru účastníkov na oboch procesných stranách, prihliadnuc na charakter konania a sledujúc ochranu najlepších záujmov maloletých detí možno konštatovať, že navrhované prikázanie veci inému súdu nie je v záujme zabezpečenia hospodárnosti konania a jeho zrýchlenia (uvedené neodôvodňuje ani skutočnosť, že Okresný súd Topoľčany v konaní sp. zn. 10P/108/2022 už rozhodoval vo veci úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu). Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP a preto návrhu nevyhovel.

9. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.